

tíðindablaðið

Útgevart: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Fyrirskotsstjóri: Krisjan Dahl

Blaðfólk: Høgni Djurhuus, Dagny Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Stórar ábøtur uttan at landsstýrið hefur rætt hond frá síðu

Í SAMRØÐU VIÐ Dimalætting hósdeginn, sigur landsstýrismaðurin í almannamálum, at onki annað landsstýri kann vísa á slíka ábót á pensjonistakortini. Her skuldi landsstýrismaðurin bara skoytt upp, at alt hetta er hent, uttan at landsstýrið sjálvt hevur rætt hond frá síðu.

LANDSSTÝRISMAÐURIN nevnr hækkingarnar í pensjónunum, brennistudningin til ávísar pensjonistar og stakar upphaldarar, bjálvingarstuðulslánini til pensjonistar, lógina um samsýning fyrri at ansa eldri og óhjálpm heima og so nevnr hann eisini tey bæði ellis- og røktarheimini í Eysturoy og í Norðoyggjum og somuleiðis Norðoya Vistarheim.

ALT HETTA ER RÆTT, men onki av hesum er framt orsakað av, at sitandi landsstýri og sitandi samgonga hava tikið nakað stig til tess at fremja hesar ábøtur. Hækkingarnar, sum eru gjørðar í sosialu pensjónunum, fekk undanfarna landsstýri semju við ríkismyndugleikarnar um. Hetta hendi á einum fundi í felags sosialu nevndini longu um mánaðarskiptið september-oktober 1980. Nakað annað er, at sitandi samgonga dráðað við at seta hesar hækkingar í gildi, soleiðis at tær komu eitt heilt ár ov seint.

BREINNI-STUDNINGURIN til pensjonistar varð fyrstu ferð veittur í 1980. Hetta var eftir uppskoti frá undanfarna landsstýri. Studningurin var aftur veittur í 1981. Tá var tað javnaðarflokkurin, sum reisti málið á tingi og m.a. mælti til, at hækka studningini úr 900 upp í 1200 kr. um árið. Javnaðarflokkurin hevur seinni mælt til at hækka brennistudningin upp í 1500 kr. Hesum hevur

oddagrein

samgongan og eisini sambandsflokkurin verið ímóti. Tað var eisini javnaðarflokkurin, sum tók stíl til lógina um bjálvingarstuðul uppá 25.000 kr. til pensjonistar undir ávísam treytum.

Í SAMRØÐUNI VIÐ Dimalætting heldur landsstýrismaðurin, at lógin um at veita samsýning fyrri ansing av eldri og óhjálpm heima, er tann mest áhugaverða royndin á sosiala økinum, síðani heimahjálparaskipanin varð sett í verk fyrst í sjeitiárunum. Men hvørki landsstýrismaðurin, sambandsflokkurin ella samgongan hava fostað tankan um slíka lógávu. Teir hava heldur ikki tikið nakað stig til slíka lógávu. Lógin varð samtykt eftir uppskoti frá javnaðarflokkinum. Hetta hendi so seint sum í seinastu tingsetu.

TAKA VIT SO ANNAÐ av tí, sum landsstýrismaðurin nemur við í samrøðuni, so er stóðan tann sama. Arbeiðini við ellis- og røktarheiminum í Eysturoynni og í Norðoyggjum vórðu samtykt og sett í gongd av seinasta landsstýri. Tað sama er at siga um Norðoya Vistarheim og um eitt vistarheim í Suðuroy, sum orsakað av landsstýrisins dráli, ikki er tikið í nýtslu enn tann dag í dag.

HELST ER TAÐ eindømi í allari søguni, at so nógv skal vera hent á einum málsøki, uttan at ráðharrin og stýrið hava tikið stig til nakað. Ein skuldi trúð at landsstýrismaðurin gekk varliga um hurðarnar. Men so tykist ikki at taka sær æruna og at reypa av hesum ábótum.

LÍTIL ER BARNINS ugg. So lat hann bara reypa. Men eitt stendur kortini fast og tað er, at stór framstig eru hend á almannaoðinum, uttan at landsstýrið hevur rætt hond frá síðu. Tað, sum ikki er arvað frá undanfarna landsstýri, er slíkt, sum javnaðarflokkurin hevur reist á tingi.

Opið bræv

Harra Óli Breckmann, ábyrgdarblaðstjóri

Í »Dagblaðnum« 3. oktober 1984 er oddagrein, ið eitur: »Ikki eitt fólk í starv aftrat«, sum er so ónærsliga skrivað, at eg, hóast tað býður mær ímóti, ditti mær at koma við viðmerkingum og rættleiðingum.

Nú er tað einki nýtt fyrbrigdi, at tú, Óli, bæði í skrivning og í talu vanvirðir almenna umsiting, og at tú roknar okkum, sum í henni sita, fyrri einki.

Hetta kann sjálfandi eingin syta tær, og meg nervar tað ikki, men tað, sum ræðir meg og óivað nógv arðar feroingar, er, at tin skrivning er púra sør fyrri »almindelig modenelse og avleiðingarnar av skrivningini tessvegna á sera lágu stöði.

Í omanfyrri nevnda leiðara er m.a. skrivað: »Menn vistu jú av royndum, at Føroya Gjaldstova síðan fyrra partin av sjeitiárunum hevði fjað við EDV, men at ein partur av arbeiði hennara at enda mátti verða lagt út til privat at røkja, um nakað sum helst fantils skuldi vera á. Eykakostnaðurin fyrri hesa umleggning var ein sorgarleikur fyrri seg.

Ikki tí, Gjaldstovan hevur stórar uppgávur umframt bókhald, og røkir stovnurin hesar uppgávur til fulnar.

Tað, sum her er skrivað, kann ikki misskiljast: Landskassans bókhald hevur fjað við EDV í eini 10 ár, og fyrri nógvan pening mátti hesin táttur í almennu umsitingini leggjast út privat, um nakað sum helst fantils skuldi vera á.

Sum tú óivað veitst, siti eg í einum almennum starvi, ið hevur avgjörða ábyrgd fyrri landkassans roknskaparhaldi, og tí fari eg við hesum at biðja teg í »Dagblaðnum« geva eina nágreiniliga frágreiðing — eitt prógv — viðvíkjandi hesi ákæru tini.

Sjálvur loyvi eg mær at

siga, at meginparturin av tí, oddagreinin víðger, er ósatt, og at tað, sum er skrivað um bókhaldið, er heilaspuni úr enda í annan.

Veruleikin er hesin:

Í 1970/71 jattaði løgtingið 300.000,- kr. til at dataviðgera fólkayvirlitið, og í hesum sambandi setti landsstýrið ein konsulent at kanna tærvin á EDV og ta ávirkan, dataviðgerð fór at hava á munnagongdina í ávísam stovnum í umsitingini.

Til at umsita sambandið við konsulentin setti landsstýrið eina 5-manna stýrisnevnd við landsstýrismanninum í fíggarumálum sum formanni.

Í august 1974 vórðu nýggj EDV-tól tikið í nýtslu á gjaldstovuni, og við hesum tólum varð umsitið høvuðsbókhald landskassans og einsans tað.

Í 1976 fekk gjaldstovan (undirritaði) samband við dugnaligan roknskapar/edv-konsulent, sum megnaði at umleggja alt roknskaparhald sum tað var — eisini høvuðsbókhaldið — av nýggjum. Hetta stóra og vælgjörða arbeiði kostaði minni enn 250.000,- kr.

Í 1980 jattaði landsstýrið gjaldstovuni at fara undir at umleggja landsumsitingina á fleiri stórum økjum. Hetta stóra og sera krevjandi arbeiði vardi í uml. 3 ár, og nú kunnu vit — eisini tú, Óli Breckmann, sum formaður í løgtingsins desitiónsnevnd — við stoltleika siga, at landsumsitingin hevur kanska landsins mest integreraða ON-LINE roknskaparsystem, takkað veri fyrri myndarligum samarbeiði millum dugnaligan konsulent og ikki minni dugnalig starvsfólk á bókhaldsdeild gjaldstovunnar.

Og gev tær serliga far um hetta: Uttan at hava økt starvsfólkatalið við so mikið sum einum næmingi

síðan 1974, (tvørturímóti, vit eru tvey færri í dag) verða niðanfyrri nevndu arbeiðsøki 100% umsitin við ON-LINE systemi gjaldstovunnar:

Roknskapur (bókhald):

3 sjúkrahús
2 ellis- og røktarheim
Landsverkfrøðingurin
Føroya Gjaldstova

Bilskrásetingin:

Landfútin
Bilefirlitið (liðugt um nakrar vikur)
Vegskattur
Politistjóðin

Hetta sigur kanska ikki so nógv, men undan ON-LINE systeminum umsat bókhaldið bert økið »Føroya Gjaldstova«.

Um hesi arbeiðsøki vórðu tikið frá gjaldstovuni og latin einum (ella tveimum) edv-virkjum, sum tú eftir øllum at døma hevði fegnat, um skuldi skattaborgarin fyrri hesa privatisering gjaldið 3 til 4 milliónir um árið. Hetta er í dag spardur peningur.

Fyrri at nótargera tyðandi arbeiðsøki í landsumsitingini hevur skattaborgarin gjaldið:

Nýmótans edv-tól, uml. 2.000.000,- kr.
Konsulenthjálp, uml. 700.000,- kr.

Við oddagreinini í huga kann nevntast, at í 1983/84 jattaði løgtingi 7.400.000,- kr. til at fara undir samtiðarskattaskipanina, og at í 1984/85 eru jattaðar 7.500.000,- kr. til sama endamálið og til at umsita skipanina fyrri. Tað almenna fær ikki nógv av hesum jattanum.

Nú biði eg, sum sagt, eftir prógvi fyrri álvarsomu ákæru tina í oddagrein viðvíkjandi bókhaldi landskassans.

Vinarliga
Heri Mohr
roknskaparstjóri
á Føroya Gjaldstovu

Teir berjast í Tinganesi

Jakkin hjá lögmanni skrædnaði, men samgongan helt

Vit bardust segði lögmaður fyrri opnari mikrofón undir víðgerðini av álvarsmálinum Norrøna.

Til Óla Breckmann tinglim úr Fólkaflakkinum og partamenn í samgongini segði sami maður, at so nógv hevði staðið á at jakkin skrædnaði.

Álvaratos hetta var lítið at bjóða Føroya fólk.

Í eini álvarsligari umrøðu av einum máli, har spurgingurin var um Føroya løgting skuldi missa 40 mill. í samband við veghaldsskyldur, og ikki at gloyma teir smáu parteg-

ararnar, sum kundu mist sínar sparipengar.

Hvat fólkaflakkin og sambandsflokkurin bardust um úti í Tinganesi kom ikki fram, men eitt er so greitt, Óli og Pauli hava barst. Tað hevur uttan iva ikki bara verið hesaferð, hetta er hent.

Eftir stendur so, at teir sum í sátt og semju skuldu stýra Føroya skúti — teir hava barst.

Á brúnni á Føroya skúti hava verið brókatok, og tað er øllum greitt, at um tað hendur á brúnni á einum skipi at ein av

mannigini legst á skiparan, so rekur skútan fyrri vág og vind.

Og tað er tað, sum er hent tey seinastu fyra árin.

Eitt er kort at skilja, eitt annað skip at fara.

Sambært lögmann kom tað fram á seinasta fundi hjá løgtinginum at samgongan, Óli Breckmann og lögmaður Pauli Ellefson hava barst so at jakkin hjá lögmanni skrædnaði, men samgongan helt.

Sverre Midjord

Lýsið í Sosialinum